

Este greu de găsit, dar nu-ți trebuie prea multă bătaie de cap ca să recunoști un povățuitor duhovnicesc – Interviu cu Părintele Arhim. Iustin Pârvu de la Mănăstirea „Sf. Arhangheli” Petru Vodă, județul Neamț

- *Preacuvioase Părinte Stareț Iustin, știm că de la Sfântul Simeon Noul Teolog încoace, povățuitorii duhovnicești se tot împușinează; astăzi, când suntem martorii unei mari secătuiiri duhovnicești, cum mai recunoaștem un povățuitor duhovnicesc? Sfinții Calist și Ignatie Xantopoulos arătau trei criterii: să fie înalt la înțelegere, smerit la cuget și blând în toată purtarea...*

- Este greu de găsit, dar nu-ți trebuie prea multă bătaie de cap ca să recunoști un povățuitor duhovnicesc. Cel care caută cu adevărat un povățuitor duhovnicesc, la momentul potrivit, îl va simți. Sufletul simte cui trebuie să i se încredințeze, căci Dumnezeu este Cel Care pune în inimă dragostea față de cel căruia ți-a rânduit să îi urmezi. Eu abia așteptam să ies din temniță numai ca să-l văd pe Părintele Paisie Olaru. Ardea inima în mine să-l văd, astfel încât, după eliberare, am mers direct la chilia Părintelui Paisie, așteptând două zile la ușă ca să mă primească la spovedit. De aici înainte, timp de opt ani nu m-am mai despărțit de povățuirea caldă a Părintelui Paisie Olaru. Mă trimisese mai întâi la Părintele Ilie Cleopa, însă la el nu am simțit atâta odihnă sufletească, deși, după 16 ani de închisoare, începuse să răsfoiască cărți groase de canoane. Relația dintre ucenic și duhovnic este foarte puternică și în numele ei se pot face multe minuni. Însă nu este suficient ca povățuitorul să fie cercat, ci să fie și în același duh cu ucenicul.

- *Preacuvioase Părinte Iustin, dar ce ați învățat cel mai mult de la Părintele Paisie Olaru?*

- Smerenia și dragostea lui față de aproapele. Era de o căldură și tandrețe sufletească rar întâlnite. Părintele Paisie era neîncetat neobosit cu oamenii, încât uita de el însuși.

- *Este bine în zilele noastre să mai căutăm povățuitori duhovnicești sau nu?*

- Este mai bine să dobândești tu puțină pricepere duhovnicească, căci vin vremuri când nu numai că nu veți mai găsi îndrumător, dar nici măcar un cuvânt din Scriptură sau din Sfinții Părinți. Sfinții Părinți până acum recomandau povățuirea după Sfânta Scriptură și scrierile Sfinților Părinți, însă vin vremuri când vor lipsi și acestea.

- *Dar până la vremurile acelea?*

- Până atunci să le învățați pe de rost. În închisori aveam pururea în minte *Paraclisul Maicii Domnului* și alte acatiste, care ne-au fost de mare ajutor. Adevărata rugăciune nu se face la mănăstire, chiar dacă dispune de toate condițiile exterioare prielnice contemplației și rugăciunii. Noi, în închisoare, eram lipsiți de frumusețile acestui relief al munților Carpați, numai între patru pereți, unde zeci de ani stăteau între ei și nu vedeai raza soarelui prin crăpăturile zăbrelelor de la geam; iar dacă te urcai cumva să vezi o rază de soare, gardianul era la spatele tău și-ți dădea câte-o pedeapsă de cinci zile la arest sever, încât nu scăpai sănătos de acolo. Ei bine, suferința aceea era adevărata stare călugărească. La baza mănăstirii este suferința; vrei să trăiești creștinește, vrei să te apropii de Dumnezeu? Trebuie să te zbați să ajungi de la aceste laude pe care le face Biserica, să nu le mai spui prin simplu cuvânt, ci să le trăiești prin căldura aceasta a harului și să le transformi în duh, să dematerializezi acest cuvânt, pe care acum îl mai și schimonosim silindu-ne să terminăm cât mai repede slujbele, să cântăm cât mai sacadat Sfânta Liturghie, unde ar trebui să uităm de orice grijă lumească. Așadar, trăirea și suferința trezește în monah rugăciunea. Respectarea regulilor și rânduielilor, fără această trăire, naște împrăștierea și stinge duhul rugăciunii. Dumnezeu nu are nevoie să-i reciți rugăciuni, ci vrea ca acest cuvânt să devină transparent.

- *Dar Rugăciunea Inimii, a lui Iisus Hristos, nu v-a fost de ajutor acolo?*

- N-am spus rugăciunea aceasta, pentru că la pușcăria Aiudului, abia după vreo 2-3 ani s-a luat contact cu foști deținuți: Virgil Maxim, Vasile Marin, Valeriu Gafencu și alții, care într-adevăr au cultivat rugăciunea inimii. Cea mai mare parte însă s-a bazat pe rugăciunea aceasta orală. Pentru că nu erau numai deținuți politici de aceeași nuanță; printre tinerii aceștia legionari erau și de alte culori politice, care n-aveau habar despre viața creștină; și nu erau pregătiți pentru rugăciunea inimii, ei nu cunoșteau nici rugăciunea *Tatăl nostru*. Chiar miniștrii aceștia, cu care am stat un an și jumătate, cum ar fi generalul Arbore, ministrul Mareș, care era ministrul comunicațiilor - au fost nevoiți să învețe *Tatăl nostru* și *Crezul*, un *Cuvine-se cu adevărat*, la 50-60 de ani.

- *Ce ne puteți spune despre vremurile grele prin care vom trece și noi?*

- Ei, prin ce-am trecut noi, dar prin ce-o să treceți voi! Acele vremuri deja le-ați început. Spre deosebire de alte vremuri, va îngădui Dumnezeu vrăjmașului să se atingă și de suflet; va fi mai mult o prigoană psihologică și nu vă veți putea ascunde nici în crăpăturile pământului. Nu este ușor, sunt vremuri foarte grele. De exemplu, pe vremea marilor trăitori din Pustia Tebaidei, acolo nici miliția nu intra, nici control de stat, nici finanța nu intra, nici un control care să-i tulbure pe călugări. Erau de sine stătători și atât de liberi, încât ei într-adevăr puteau să-și ducă așa, cu toată dragostea, nevoița lor. Însă, la ora aceasta, trebuie să lupti, și cu cel văzut, și cu cel nevăzut; să lupti cu tine, să lupti cu lumea, să lupti și cu dracul. Diavolul – faci cruce - se mai depărtează, măi. Aștia văzuți nu se depărtează, ba te asaltează și-ți mai pun în cârcă și altele; ba vine cu 666, ba vine cu cărțile de identitate, cu cardurile, cu tractorul, cu motorul, cu cipuri, cu radiațiile, holocaustul - toate se răsfrâng asupra ta. De aceea credincioșii aceștia, de pildă, care vin din toată lumea înspre mănăstiri, sunt iarăși un semn că toată lumea trăiește în clocotul ăsta, în cazanul ăsta de fierbere de la un rău la altul. Iar călugărul, de bine, de rău trebuie să stea acolo, în fața lor, să dea un sfat, o relație, să le citești o rugăciune și să plece măcar cătuși de puțin alții de cum au intrat. Monahul trebuie să fie prezent și să răspundă la toate aceste nevoi ale creștinului. Altădată nimeni nu-l deranja pe sfântul, pe cuviosul. Păi, câte pomelnice aveam noi acum 70-80 de ani la mănăstirea Durău sau la Secu? Te duceai la proscomidie, începeai slujba, tu, ca preot, înainte cu o oră, sunai la intrare în tochița metalică, toată lumea știa că a intrat părintele la biserică. Paraclisierul deja era venit. Care este rânduiala paraclisierului? Intră în biserică, se închină, ia blagoslovenie de la strana arhierescă, se duce și se închină pe la icoane, la Maica Domnului, la Mântuitorul Iisus Hristos, întră în sfântul altar, face trei metanii la intrare, trei metanii la proscomidie și cu frică de Dumnezeu începe să aprindă lumânările, cele două lumânări de pe sfânta masă, candelile. Era o scară cu trei trepte. Se urca părintele de canon săracul, sufla din greu, dar el voia să aprindă candelile în fiecare miez de noapte, să fie primul acolo când venea preotul slujitor. După aceea venea la stareț, lua blagoslovenie de toacă și de clopot și Părintele stareț de atunci nu dormea, era treaz, la apel, era în pravilă. Acuma are o mașină cu opt locuri, cu bagaj în spate și-ntr-o dimineață se duce după sticle, a doua zi are nevoie de mătură, apoi de coada măturii și tot se plimbă și tot se plimbă, mai merge la o conferință, pe la examene și printr-alte părți, numai la biserică și la utrenie nu-i. Și paraclisierul n-are unde să se mai ducă, toacă săracul cu 25 de blagoslovenii de la... bec.

Terminam de pomenit înainte ca să vină preoții, dar acum sunt câte 3-4 mape de pomelnice numai într-o zi. De asemenea, ca să revin, nu erau atâtea nevoi și atâtea boli. Acum s-au înmulțit bolile psihice, organice, demonizările. Apoi nu erau atâtea construcții, atâtea vite, atâta lume. Pe lângă acestea mai sunt și ispitele supratehnicii, sistemele acestea extraordinar de ascuțite care pătrund până în a-ți cunoaște și gândul. Și, când ți-a prins gândirea, aici este și partea sufletească. Iar când a intrat pe firul acesta Satana, nu mai este deloc ușor. Este o luptă împotriva sufletului. Acum nu vezi ce faci? Dacă vrei să ai un serviciu mai bun, trebuie să te înscrii în loja masonică, să te lepezi de Hristos. Și, iată, acestea toate sunt încercări și ispite și greutăți care ne fură de la adevăratele țeluri ale trăirii noastre. Acestea

aduc la zero, zero, viața duhovnicească

- *Sfințite Părinte, cum vedeți reînvierea duhovnicească a monahismului, astăzi?*

- Cu telefon mobil și cu mașini luxoase... Aceasta se va petrece o dată cu reînvierea creștinismului. Monahismul este un mădular al creștinismului, care slăbește o dată cu acesta. Am ajuns la starea în care monahii s-au făcut precum mirenii, iar mirenii asemenea demonilor. Creștinătatea este foarte slăbită și nu știu dacă se va mai îndrepta.

- *Nici măcar după o nouă jertfă a creștinismului contemporan?*

- Dacă mai are sens. Totuși, după mine, închisorile au fost temeliile de regenerare a creștinătății noastre. Adică ceea ce trebuie să urmărim este străduința de bună voie: să te pui pe post, să te pui pe priveghere, să te pui pe rugăciune și să trăiești în numele Domnului. Să se simtă prezența ta oriunde ești. Așa, mâncare - de trei ori pe zi, ascultare - dacă poți lasă-l pe fratele - și așa mai departe...

- *Care este motivul pentru care nu se mai poate îndrepta viața duhovnicească, în zilele noastre?*

- Pentru că a slăbit dragostea între frați și nu se mai poate înțelege om cu om. Și, fără unitate, cum să mai reclădești ceva?

- *Ce să facem ca să păstrăm dragostea și unitatea dintre noi, oamenii?*

- Este nevoie de multă rugăciune, căci rugăciunea întreține buna noastră înțelegere. Acum, însă, ne îngrijim mai mult de cele materiale decât de cele duhovnicești, Înainte, forțele răului erau legate cu rugăciunile marilor trăitori; rugăciunea lor avea o mare putere. Și încă n-a slobozit Dumnezeu puterea Satanei, căci lumea este nepregătită... Forța diavolului stă în patimile și relele noastre.

- *În altă ordine de idei, Preacuvioase Părinte Stareț, ce caracterizează mai mult monahismul actual?*

- Monahii de acum au o mare deficiență în a se supune și nu știu să se spovedească; nu se spovedesc sincer. Dacă ar spune călugărul adevărul la spovedanie, ar muri. Azi îți cere blagoslovenie să se ducă până la Iași și el ajunge până la Constanța, pentru că ... tot era în drum. S-a banalizat și relativizat mult virtutea ascultării. Călugării de azi nu mai au puterea să asculte de mai marii lor ca odinioară. S-a surpat raportul dintre ucenic și povățuitor și de aceea a ridicat poate Dumnezeu darul acesta de la noi. Dar eu îi înțeleg; călugării din România sunt așa dezordonați și neputincioși în a se supune unei ordini și rânduieli, pentru că așa sunt românii. Poporul român este împrăștiat din fire, iată nu mai avem nici dacul, nici creștinul de altădată; acum se căsătoresc negru cu alb, ortodoxul cu protestantul, catolicul cu africanul, țiganul cu românul, încât firea, la un moment dat, structura psihologică, se schimbă. Tot acest amalgam de națiuni dă naștere acestor răutăți și acestor blestemății pe care le avem în familiile noastre. Însă nu cred că sufletul trebuie forțat. Eu la mireni le mai spun câte un sfat, dar pe călugări îi las ca pe ei.

- *Ce trebuie să facem să ne întărim credința și să răbdăm toate cele ce vor veni asupra noastră? Și cunoaștem din proorociile sfinților că, de vor răbda creștinii necazurile de pe urmă, vor fi mai mari decât cei dintâi. Iar Cuviosul Paisie Aghioritul îndrăznește să spună că „mulți sfinți și-ar fi dorit să trăiască în vremurile noastre”.*

- Cugetând la moarte. Monahul și creștinul nu are această însușită datorie să fie gata de plecare? O are! Nu te interesează dacă trăiești și cum trăiești... Din ce în ce oamenii sunt mai dificili și mai cu scadențe intelectuale și putere de judecată. Ei, sunt multe de zis, dar iată că s-a făcut ora unsprezece și acuși bate de utrenie...

- *Vă mulțumesc mult, Preacuvioase Părinte Iustin, și binecuvântați!...*

- *Domnul!...*

Dialog duhovnicesc de seară, provocat de Stelian Gomboș.